

Психологічна просвіта

Тема: «Життя - найвища цінність»

А ми живі, нам треба поспішати

Зробити щось, лишити по собі.

(Л.Костенко)

Найцінніше, що є у людини – це її життя. Воно дається їй тільки раз і кожній своє. Довге чи коротке, воно триває лише від народження і до смерті, його не можна прожити двічі. Проте як вона зуміє розпорядитись цим даром залежить від неї самої. Життя можна витратити на різні задоволення, на те, щоб отримати якомога більше приємних вражень, насолод. Але таке життя – порожнє. Життя має величезну цінність вже само по собі, не варто розтринькувати його на щось менш цінне, в тому числі лише на самі задоволення.

Людина повинна дорожити своїм життям навіть тоді, коли воно у неї чомусь не складається, коли у ньому більше незгод ніж радощів. Багато видатних людей були у своєму особистому житті нещасливими, але вони зуміли настільки збільшити цінність свого життя, що стали практично безсмертними.

Так, кожен день свого свідомого життя Т.Г.Шевченко закарбовував у золоті рядки своїх невмирущих творів. Він писав:

Наша ціль – людське щастя і воля

Розум владний без віри основ

І братерство велике, всесвітнє –

Вільна праця і вільна любов.

Так, людське життя... Воно неповторне та звичне, радісне й сумне, сповнене глибоких переживань, солодке, як мед, і гірке, як полин. Люди, їх мільйони... усі вони зовсім різні й чимось неповторні.

Чому людське життя є найвищою цінністю в сучасному світі?

За багатомісячну історію людство пережило безліч потрясінь: війни, природні лиха, голод, хвороби, що супроводжувалися смертями багатьох людей. Особливо жорстоким було минуле ХХ століття. Лише одна подія - Друга світова війна (1939-1945) забрала життя понад 60 млн. осіб, більш як 90 млн. стали інвалідами. Тож, переживши жорстокість і несправедливість, люди дедалі частіше замислюються, чи варто перекладати відповідальність за те, що коїться довкола, на інших. За останнє десятиліття в різних країнах світу моральнішими стали закони. Визнаючи людське життя за найвищу цінність, сучасний світ прагне подолати бідність, голод та хвороби, від яких потерпає ще так багато людей. Адже людське життя є тим добром, з яким й можна реалізувати якесь інше добро. Отже, першою умовою пізнання гідності кожної особи є повага до її життя.

Найвидатніші філософи, митці в усі часи намагалися розкрити сутність людського життя.

«Повчання Володимира Мономаха» твір державного діяча, мислителя Володимира Мономаха про найвищі ЦІННОСТІ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ.

«Найголовніше - убогих не забувайте, а по змозі годуйте подавайте милостиню сироті, і вдовицю оправдуйте самі, а не давайте сильним погубити людину. Ні правого, ні винуватого не вбивайте і не веліть убивати його. Якщо навіть заслуговуватиме смерті, і то не погубляйте жодної людини. Старих шануйте, як отця, а молодих - як братів. У домі своєму не лінуйтеся, а все помічайте. Не покладайтесь на тівуна (посадова особа в Київській Русі), ні на отрока, щоб не насміхалися гості ваші ні з дому вашого, ні з обіду вашого. Куди не підете і де не станете, напійте і нагодуйте страждущого. А найбільше шинуйте гостя, звідки б він до вас не прийшов, чи простий чоловік, чи знатний, чи посол. Якщо не можете пошанувати його дарами, то їжею і питвом: бо мимохідь прославлять чоловіка по всіх краях або добрим, або злим».

Навіщо ми живемо?

«Життя прожити – не поле перейти». У цьому крилатому вислові втілено одвічне питання про сенс життя. «Навіщо я живу?» - запитує себе людина, пригадуючи минуле або розмірковуючи про майбутнє, розчарувавшись чи зневірившись, або коли відчуває втому чи сумує...

Вчені-філософи дійшли висновок, що прийнятною для всіх відповіді на запиті «Навіщо ми живемо?» - не існує. Так само, як немає єдиного рецепта щастя. Для когось сенс життя полягає у власному щасті родини. Інші сенс життя вбачають у безкорисливому служінні загальному благу. Чимало й таких, хто всі думки та енергію спрямовує на досягнення добробуту або на сходження кар'єрними сходинками. Отже, кожна людина, обираючи собі мету, утверджується як особистість лише тоді, коли чинить відповідно до цієї мети. Втім, розмірковуючи про сенс життя, слід дослухатися до думок інших. Щоб не помилитися, варто співвідносити свої роздуми з моральними постановами. Ось деякі з них: «Багатійте добрими ділами», «Кожен одержить нагороду за свій труд», «Якою мірою міряєте, такою ж відміряться і вам». Дотримання цих правил допомагає уникати ситуацій, коли людина під тиском життєвих обставин починає оцінювати свої попередні вчинки як дріб'язкові або й, взагалі, як хибні, через що відчувається вкрай розчарованою, спустошеною.

Що таке духовна краса.

В усі часи люди прагнуть осягнути людську душу, внутрішній світ, які визначають особистість кожного. Маючі лише зовнішні характеристики, ми не можемо твердити, що знаємо людину. Натомість часто трапляються випадки, коли люди стають друзями, спілкуючись листами, навіть не бачачи одне одного. Отже, саме внутрішня сутність людини визначає наше ставлення до неї: що багатшим є внутрішній світ людини, то досконалішою вона нам видається. У здатності творити добро, бути чуйними, милосердними й щирими люди споконвіку вбачали красу душі.

Життя людини, як будь - якої іншої живої істоти, можливе за певних умов: аби бути здоровими, ми мусимо харчуватися, спати, рятуватися від спеки чи холоду. Задоволення цих необхідних для життя умов називають фізичними потребами. Проте життя кожного з нас має внутрішній вимір. Хтось не уявляє свого життя без читання книжок, для когось обов'язковою умовою є можливість здобувати нові знання, для когось - творчість. Ми не уявляємо себе щасливими без спілкування з рідними, друзями, без душевного тепла, яке дарує відчуття радості. Ці та багато інших потреб називають духовними потребами людини «Не хлібом єдиним житиме людина» - навчає Біблія, і ми повсякчас переконуємося, що духовна жага може бути дошкульнішою, ніж голод чи спрага.

Внутрішній світ – це все, що пов'язане з людською душею, а саме: почуття, думки, бажання, прагнення, інтереси досвід тощо.

У чому виявляється сила людського духу?

Життя – найбільша цінність. Саме тому настільки вражають випадки, коли людина свідомо приносить життя у дар іншим. Так вчиняли герої - бійці під час Великої Вітчизняної Війни, а до них – герої українського народу, що боролися як могли за свободу та незалежність нашої Батьківщини, право свого народу на самобутність, щасливе майбутнє своїх дітей, а тепер наші воїни – добровольці АТО віддають своє життя та здоров'я за нашу вільну та незалежну Україну.

Життя видатних особистостей – митців, науковців, громадських діячів, вчителів, лікарів – це постійний, щоденний дар суспільству й людству в цілому. Згадаємо Марію та П'єра Кюрі, вчених, які відкрили радіоактивність радію та полонію, та були першими добровільними жертвами опромінення, бо не відмовилися від експериментів, хоча й усвідомлювали небезпеку для свого здоров'я.

Часто виходить так, що людина починає розуміти безцінність життя, коли стоїть перед обличчям смерті. А найбільше захоплення викликає мужність

людини жити та творити, коли вона невиліковно хвора. Прикладом цього може бути життя видатної української поетеси, драматурга, перекладачки Лесі Українки. Жага до життя, сильна воля поетеси виявляється в її автобіографічній поезії «Contra spem spero», де звучать такі рядки:

*Так! я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! Геть, думи сумні!*

Сьогоднішня... Один із тисяч прикладів: незламний духом та з великою жагою до життя, інвалід АТО, який втратив стопи і кисті рук на фронті, взяв участь у марафоні на 5 км в США. Киянин Вадим Свириденко - інвалід АТО своїм прикладом показав українцям: ми не здаємося. Нас не зламати!

Заповнюючи своє життя самовідданою працею, присвячуючи його іншим людям, людина сама значно підвищує цінність власного життя.

Отже, можна зробити висновок, що життя – це дарунок долі, яким людина має мудро та розважливо розпорядитися. Незважаючи на те, що інколи настають важкі часи, у житті також повно приємних речей, які ми маємо цінувати. У кожного є вибір, кожен може досягти успіху, треба лише старанно працювати. І можливо, через багато років і наш життєвий шлях ставитимуть у приклад наступним поколінням.

Практичний психолог: Л.Р. Фішер